

**ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО»**

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

Освітньо-професійна програма «Богослов'я»

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Затверджено на засіданні кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
Протокол № 2 від 13 вересня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Білоус Олег Михайлович – кандидат політичних наук, доцент
Контактний телефон викладача	+380506731062
Е-mail викладача	bilous10@ukr.net
Формат дисципліни	1. Цикл загальної підготовки 1. 2. Блок вибіркового дисциплін
Обсяг дисципліни	120 год. 4 кредити ECTS 30 лекцій, 30 практичних, 4 індивідуальна робота з студентами, 56 самостійна робота студентів
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaiz.edu.ua/novyny/960-sylabusy-kshd-bak.html
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри. Також можливі консультації шляхом використання інших комунікаційних технологій (ZOOM, Google meet, Viber, email тощо)
2. Анотація до курсу	
Програма курсу спрямована на формування системного мислення, поглиблення знань, умінь і навичок політичних наук. Програма включає відомості, що поглиблюють і доповнюють зміст навчальних предметів з історії, філософії, релігієзнавства, богослов'я тощо.	
3. Мета та цілі курсу	
<i>Мета викладання дисципліни:</i> студент повинен засвоїти весь матеріал з курсу при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальної роботи, колоквиумів. Засвоїти важливі проблеми з галузі політики, вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності. <i>Завдання:</i> ознайомити студентів з основами взаємодії політологічної оцінки суспільних процесів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен <i>знати:</i> – історію зародження і розвитку політичних вчень; – концептуальні підходи і методи аналізу політичних відносин; – іноземну мову, на рівні достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміти фахових наукових та професійних текстів; – основні концепції, теорії та закономірності світового і європейського цивілізаційного процесу;	

– специфіки політологічної методики прикладного аналізу діяльності трансформаційних процесів, суспільних явищ і процесів у сфері політичного розвитку;

– робити обґрунтовані висновки щодо стану політичних явищ і процесів, оцінювати їх фактори та наслідки, а також перспективи;

– сформулювати сучасні підходи до прогнозування політичних подій, явищ з використанням наявних методів і методик наукового знання;

вміти:

– застосовувати на практиці набуті знання з політології;

– орієнтуватися в політичній ситуації,

– аналізувати політичні процеси в Україні і світі;

– визначати специфічні риси взаємодії політичної системи;

– обґрунтовувати перспективні напрями трансформації політичних відносин, виявляти інноваційні зміни у їх розвитку;

– оцінювати дієвість сучасного механізму забезпечення інноваційності у політичній сфері.

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність.

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я

Загальні компетентності.

ЗК-1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК-7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК-9 Здатність працювати в команді

Фахові компетентності.

ФК-3 Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах

ФК-11 Здатність розпочинати і проводити діалог із виразниками різних богословських традицій та представниками суспільства

5. Програмні результати навчання

ПРН11 Здійснювати професійну і суспільну діяльність відповідно до морально-етичних засад і принципів

ПРН14 Вміти презентувати богословську думку в межах представницької і посередницької діяльності

ПРН16 Приймати ефективні рішення у непередбачуваних робочих контекстах розробляти та реалізовувати проекти у галузі богослов'я, державно-церковних відносин, освіти, організувати та керувати професійним розвитком осіб та груп

ПРН19 З'ясувати роль, вплив та значення історичного, соціальнополітичного, мовно-культурного контексту на формування основних богословських доктрин і практик

6. Організація навчання курсу				
Обсяг курсу				
Вид заняття		Загальна кількість годин –		
		120		
лекції		30		
семінарські заняття / практичні /		30		
індивідуальна робота		4		
самостійна робота		56		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
перший	041 «Богослов'я»	перший	Вибіркова дисципліна циклу загальної підготовки	
Тематика курсу				
Тема, план	<i>Лекції</i>	Семінарські заняття	Індивідуаль на робота	Самостійна робота
Тема 1. Політологія як наука і навчальна дисципліна. 1. Визначення політології, походження терміну, етапи становлення політології як науки та навчальної дисципліни. 2. Предмет політології. 3. Методи політології. 4. Поняття, категорії й закономірності політології, їх класифікація. 5. Структура та функції політології.	2	-	0,2	-
Тема 2. Політика як суспільне явище. 1. Складові політики як суспільного явища. 2. Підходи до розуміння політики 3. Структура політики. 4. Типи і види політики. 5. Функції політики.	2	2	0,2	4
Тема 3. Соціальна структура суспільства. Стратифікація суспільства/ 1. Теоретичні підходи до політичної суб'єктності. 2. Типи політичної суб'єктності. 3. Соціальні суб'єкти політики, їх класифікація. 4. Стратифікаційний підхід до політичної суб'єктності.	2	2	0,2	2
Тема 4. Політична влада	2	2	0,2	4

1. Поняття й структура влади. 2. Типи легітимності влади. 3. Ознаки політичної влади. 4. Засоби, ресурси й форми здійснення влади. 5. Типи, види, функцій влади.				
Тема 5. Основні етапи становлення світової політичної думки 1. Політичні вчення Стародавнього Сходу. 2. Погляди мислителів античного періоду. 3. Політична думка нового часу. 4. Політична наука ХІХ-початкуХХстоліть 5. Політична думка другої половини ХХ-початку ХХІ століть.	2	-	0,2	4
Тема 6. Етапи розвитку політичної думки в Україні 1. Політичні ідеї мислителів Русі. 2. Політична думка часів Великого князівства Литовського і Руського та включення України до складу Речі Посполитої. 3. Політична думка доби Української козацької держави 1648-1764 рр. 4. Просвітницький напрям. 5. Демографічно-народницькі погляди. 6. Погляди українських лібералів. 7. Консервативно-державницька думка в Україні. 8. Націоналістичний напрям. 9. Національно-державницькі підходи. 10. Націонал-комунізм.	2	-	0,2	4
Тема 7. Політична діяльність і політичні відносини 1. Поняття політичної діяльності. 2. Типи трансформації і види політичної діяльності. 3. Типи і види політичної взаємодії. 4. Орієнтації та позиції щодо політичної діяльності.	2	-	0,2	4
Тема 8. Етнонаціональні відносини та етнополітика 1. Визначення нації. 2. Етапи націотворення. 3. Чинники формування націй. 4. Націоналізм, його різновиди. 5. Національна політика: поняття, демократичні принципи. 6. Напрями етнополітики.	2	2	0,2	4

7. Тенденції міжнародної взаємодії. Типи міжнародних конфліктів.				
Тема 9. Демократія як форма організації суспільства 1. Традиційні підходи до поняття «демократія». 2. Принципи демократії. 3. Багатоаспектність демократії. 4. Демократичні процедури. 5. Типи виборчих систем.	2	2	0,2	2
Тема 10. Політична система суспільства: структура та функції 1. Сутність політичної системи та її вплив на інші суспільні системи. 2. Структура і функції політичної системи. 3. Типи політичних систем. Політичні режими та їх типи. 4. Формування політичної системи сучасного українського суспільства.	2	-	0,2	2
Тема 11. Держава у політичній системі суспільства 1. Держава, як головний політичний інститут: а) основні теорії походження держави; б) ознаки та функції держави. 2. Форми державного правління. 3. Форми державного устрою.	2	2	0,2	2
Тема 12. Правова держава і громадянське суспільство 1. Еволюція та сутність громадянського суспільства. 2. Особливості формування громадянського суспільства. 3. Правова держава: історія та теорія. 4. Створення правової держави в сучасних умовах.	-	2	0,2	1
Тема 13. Політичні партії та громадсько-політичні організації і рухи 1. Поняття, функції і риси політичних партій. 2. Типи політичних партій та партійних систем. 3. Становлення партійної системи в Україні. 4. Сутність, функції і класифікація громадських організацій та рухів	2	2	0,2	1
Тема 14. Політичні еліти і політичне лідерство: світовий досвід і українські реалії 1. Поняття еліти, її функції. 2. Концепції еліти. 3. Структура, типи й види еліт.	2	2	0,2	1

4. Поняття «політичний лідер». Концепції політичного лідерства. 6. Вимоги до політичного лідера демократичного суспільства. 7. Типи політичного лідерства.				
Тема 15. Політичні конфлікти і кризи, шляхи їх вирішення 1. Політичні конфлікти, як соціальне явище: понятійне визначення, причини виникнення, основні типи та функції. 2. Кризи і соціально-політичні катастрофи – вищий ступінь конфлікту, їх причини виникнення та наслідки. 3. Соціально-політичні конфлікти в Україні, їх природа та характеристика. 4. Основні підходи і методи врегулювання конфліктів, соціальнополітичних криз та катастроф.	2	2	0,2	1
Тема 16. Політична свідомість, політична культура 1. Політична свідомість як відображення політичних відносин суспільства. 2. Структура і типологія політичної свідомості. 3. Різноманітні підходи до визначення поняття «політична культура». 4. Рівні політичної культури. Її суб'єкти і об'єкти. 5. Типи і види політичної культури. 6. Соціальні функції політичної культури.	-	2	0,2	2
Тема 17. Політична ідеологія. Основні ідейно-політичні течії сучасності 1. Політична ідеологія, як найважливіший стрижень політичної свідомості людини. Критерії класифікації політичних ідеологій. 2. Основні елементи політичної ідеології. 3. Основні ідейно-політичні течії сучасності. 4. Сучасні політико-ідеологічні орієнтації українського суспільства, їх природа та сутність.	-	2	0,2	2
Тема 18. Політичні технології 1. Політичні технології. Види політичних технологій. Технологія прийняття політичних рішень, її етапи. 2. Виборчі технології. Політичний маркетинг, його функції. 3. Політична реклама її суб'єкти, різновиди, функції. Етапи політичного рекламування. 4. Адміністративний ресурс.	-	2	0,2	2

5. Політичний менеджмент, його функції. Лобізм як політична технологія. 6. Політичне прогнозування.				
Тема 19. Міжнародна політика і світовий політичний процес 1. Сутність та основні аспекти міжнародної політики. Співвідношення понять «міжнародна політика» та «міжнародні відносини». 2. Міжнародні відносини їх суб'єкти (актори): а) роль та ієрархія держав на міжнародній арені; б) міжурядові міжнародні організації, як національний інститут, їх класифікація; в) недержавні учасники міжнародних відносин. 3. Принципи міжнародної політики і сучасне політичне мислення. 4. Система міжнародної безпеки та міжнародне співтовариство.	-	2	0,2	4
Тема 20. Україна в системі сучасних міжнародних відносин та світовому геополітичному просторі 1. Найважливіші етапи становлення та принципи формування зовнішньої політики України. 2. Основні напрямки зовнішньої політики України, шляхи їх реалізації.	2	-	0,2	2
Загальна кількість годин	30	30	4	56
7. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання з дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості. Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Приватного закладу вищої освіти «Івано-Франківська академія Івана Золотоустого». Оцінювання результатів навчання відбувається згідно «Положення про освітній процес», розміщеного на сайті академії: http://ifaiz.edu.ua/images/pdf/Polozhennia/Polozhennia-pro-osvit-proces-2020.pdf . Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Політологія» проводиться у формі заліку. Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою, згідно «Положення про освітній процес», розміщеного на сайті академії:			

	http://ifaiz.edu.ua/images/pdf/Polozhennia/Polozhennia-pro-osvit-proces-2020.pdf .
Вимоги до письмової роботи	Оцінювання результатів навчання з дисципліни передбачає поточне оцінювання на семінарських заняттях, виконання студентами самостійної роботи та складання іспиту.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена згідно «Положення про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів у Академії». розміщеного на сайті академії: http://ifaiz.edu.ua/pro-nas/ofitsiini-dokumenty.html .
Умови допуску до підсумкового контролю	Належне виконання: 1) усних відповідей на семінарських заняттях; 2) контрольних робіт Виконання цих завдань передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом тієї чи іншої індивідуальної роботи. Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента.
8. Політика курсу	
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами письмових робіт: письмових тестових завдань, письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях, письмової екзаменаційної роботи тощо. <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положення про виявлення і запобігання академічному плагіату в Академії» розміщеного на сайті академії: http://ifaiz.edu.ua/images/pdf/Polozhennia/Polozhennia-antyplahiat-2019.pdf <u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття курсу.	

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента.

9. Рекомендована література

1. Бачан О. Націоналізм і націоналістичний рух. – Дрогобич, 1994.
2. Бебик В. М. Політологія: теорія, методологія, практика. – К., 1997.
3. Бебик В. М., Головатий М. Ф., Ребкало В. А. Політична культура сучасної молоді. – К., 1996.
4. Берк Е. Релігія і громадянське суспільство // Консерватизм: Антологія. – К., 1998.
5. Варзар І. М. Політична етнологія як наука, історія, теорія, методологія, праксеологія. – К., 1994.
6. Винниченко В. Відродження нації. – К., 1991. – Т. 1–3.
7. Віллем, Жан-Поль. (2006). Європа та релігії. Ставки ХХІ-го століття. [пер. з фр.]. К.: Дух і літера, 331 с.
8. Дорошенко Д. Нарис з історії України. – К., 1992.
9. Драгоманов М. Вибране. – К., 1991.
10. Іванишин В. Українська церква і процес національного відродження. – 2-ге вид. – Дрогобич, 1990.
11. Кочубей, Л. О. Виборчі технології : навч. посібник / Л. О. Кочубей. - К. : Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 331 с.
12. Литвин В. Політична арена України: дійові особи і виконавці. – К., 1994.
13. Логвина, В. Л. Політологія : навч. посіб.: рекомендовано МОН України / В. Л. Логвина. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 303 с.
14. Мигул І. Політичні ідеології: порівняльний аналіз. – К., 1997.
15. Омельчук В. В. Релігійна політика стародавніх і середньовічних держав: навч. посіб. / В. В. Омельчук, В. М. Лісничка. – К.: Персонал, 2011. – 608 с.
16. Онацький Є. Українська емоційність // Українська душа. – К., 1992.
17. Острянюк, М. М. Політологія. Конспект лекцій : навч. посіб. / М. М. Острянюк, А. М. Острянюк. - Чернігів. : ЧДТУСТП, 2011. - 195 с.
18. Пархоменко, О. Г. Політична географія світу та основи геополітики : опорний конспект лекцій для студ. спец. 6.020107 `Туризм` денної форми навч. / О. Г. Пархоменко. - Чернігів. : ЧДІЕУ, 2014. - 125 с.
19. Погорілий, Д. Є. Політологія. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. : рек. МОН України / Д. Є. Погорілий. - Київ. : Центр учбової літ-ри; Інкос, 2008. - 430 с.
20. Політична географія і геополітика : навч. посіб. / Б. П. Яценко, В. І. Стафійчук, Ю. С. Брайчевський, О. В. Бородієнко. - К. : Либідь, 2007. - 255 с.
21. Політична культура демократичного суспільства: стан і перспективи України – К., 1998.

22. Політична філософія : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелєв, В.В. Кривошеїн, В.Ю. Полянська. - К. : Знання, 2006. - 799 с.
23. Політологія : метод. реком. до практичних занять та самот. роботи студ. усіх напр. підг., денної форми навч. / укл.: О.О. Колєватов; Каф. філософії та СГД. - Чернігів : ЧДТУ, 2013. - 56 с.
24. Політологія : метод. рекомєнд. до практ. занять, самот. роботи та написання контр. робіт для студ. усіх напр. підг., заочної форми навч. / уклад.: О.О.Колєватов; Каф. філософії та СГД. - Чернігів : ЧНТУ, 2014. - 36 с.
25. Політологія : метод. рекомендації до самостійної роботи студентів напряму підготовки 6.030601 `Менеджмент` / укл.: О.О. Колєватов; Каф. філософії та СГД. - Чернігів : ЧДТУ, 2011. - 68 с.
26. Політологія : навч. посіб. : рек. МОН України / В.І. Штанько, Н.В. Чорна, Т.Г. Авксєнтєєва, Л.А. Тіхонова. - Вид. 2-ге, перероб. та допов. - Київ. : ЦУЛ; ІНКОС, 2007. - 287 с.
27. Політологія : навч.-метод. посіб. з підготовки до семінарських занять / автор-укл. М.М. Острячко. - Чернігів : ЧДПСТП, 2007. - 74 с.
28. Політологія : навчальний посібник / за заг. ред. М.П. Гетьманчука. - Київ : Знання, 2011. - 415 с.
29. Політологія : підручник / кер. авт. кол. П.І. Панов. - К : ВД Ін Юре, 2005. - 519 с.
30. Рудич, Ф.М. Політологія : підручник / Ф.М. Рудич. - К. : Либідь, 2005. - 480 с.
31. Семке, Н.М. Політологія. Модульний курс : навч. посіб. / Н.М. Семке. - Харків. : Торсінг плюс, 2009. - 383 с.
32. Суліма, Є.М. Глобалістика : підручник : затверджено МОН України / Є.М. Суліма, М.А. Шепелєв. - К. : Вища школа, 2010. - 543 с.
33. Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї - К. : Укр. центр політичного менеджменту, 2008. - 379 с.
34. Чекаленко, Л.Д. Зовнішня політика України : підручник / Л.Д. Чекаленко. - К. : Либідь, 2006. - 710 с.
35. Шляхтун, П.П. Політологія: історія та теорія : підручник : затверджено МОН України / П.П. Шляхтун. - Київ. : Центр учбової літератури, 2010. - 471 с.
36. Юрій, М.Ф. Основи політології : навч. посіб. / М.Ф. Юрій. - К. : Кондор, 2005. - 340 с.
37. Юрій, М.Ф. Політологія : підручник / М.Ф. Юрій. - К. : ДаКор., КНТ, 2005. - 416 с.

Також можна використовувати інші джерела за бажанням студента.